

kommissioner —, er Forholdet naturligvis det, at ligesom intet Lands Retsordning kan nøjes med Forligskommissioner og Bevismidlet Syn og Skøn, saaledes kan man heller ikke paa det internationale Omraade nøjes dermed, maaske endnu mindre. Det er absolut nødvendigt, at der ved Siden af Undersøgelseskommissionerne er Domstole, der kan træde til, hvis Betingelserne for en forligsmæssig Ordning ikke skulde komme til Stede, efter at Undersøgelseskommissionerne har afsluttet deres Virksomhed, og det er netop det, den foreliggende Traktat skaber. Det er overordentlig glædeligt, at Reglerne i den staaende Undersøgelseskommission her kombineres med en Voldgiftsdomstol, der giver Retsprincippet frit og uindskrænket Raaderum over hele Linien, med andre Ord, dette er en Mønstervoldgiftstraktat, en obligatorisk Voldgiftstraktat i Ordets egentlige Forstand. Den højtærede Udenrigsminister nævnede, at man i og for sig kunde beklage, at Kompromisset skal forelægges det amerikanske Senat til Beslutning, før det endeligt kan komme i Stand, men det er, som allerede fremhævet af Ministeren, en Følge af Forfatningsforholdene i de nordamerikanske forenede Stater, en Følge af de Rettigheder, Senatet er i Besiddelse af og ikke vil renoncere paa, heller ikke i det foreliggende Tilfælde.

Til Slutning kunde jeg ønske at gøre enkelte Bemærkninger om det Vidnesbyrd, som ogsaa denne Traktat giver om Voldgiftstankens overraskende hurtige Fremgang. Det er ikke saa overordentlig mange Aar siden, at vi vel alle herhjemme, ogsaa Fredsvenerne, betragtede Afslutning af vedvarende Voldgiftstraktater som Fremtidsmusik, og da saa Isen blev brudt den 14. Oktober 1903 ved Afslutningen af den første Voldgiftstraktat mellem England og Frankrig, sagde man: Der har man det, saaledes vil de vedvarende Voldgiftstraktater se ud! Det var en Traktat af den saakaldte Stormagtstype. De følgende blev af samme Art og indeholdt den bekendte Undtagelse for Ærens, Livsinteressernes og Uafhængighedens Vedkommende. Man sagde: Videre kommer man ikke, og disse Undtagelser vilde altsaa opløse Regelen. Jeg var dog paa det rene med, at det var en fuldkommen forkert Opfattelse, og at alene Eksistensen af en fast Voldgiftsdomstol og Eksistensen af en Voldgiftstraktat, der dog anerkendte Voldgiftsinstitutionen og Voldgiftspligten, vilde gøre det vanskeligt for en krigslysten Regering at gaa Rettens Dør forbi. Men

selvfølgelig gælder det om at komme videre, og da saa Danmark — og det er en Ære for os — allerede i 1904 fik afsluttet en Voldgiftstraktat med Holland og en Voldgiftstraktat, der ikke anerkender nogen Indskrænkning eller noget Forbehold, men giver Retsprincippet Raaderum over hele Linien, sagde man: Ja, saadant noget kan naturligvis finde Sted for smaa Stater. Og at smaa Stater, som overhovedet ikke kan tænke paa at indlade sig paa Afgørelser ved Vaabenmagt, træffer den Art Bestemmelser, er en Sag for sig, men saadant noget indlader Stormagterne sig ikke paa. Det er ret karakteristisk, at allerede Aar et efter, i 1905, afsluttede Danmark en Voldgiftstraktat med en Stormagt, nemlig Italien. Jeg ved godt, at man den Gang sagde: Italien ligger temmelig langt borte, og handelspolitiske Tvistemaal af alvorlig Karakter mellem Danmark og Italien vil man ikke godt kunne tænke sig. Nu har vi faaet en dansk-amerikansk Traktat, der altsaa omfatter baade obligatorisk Undersøgelseskommission og obligatorisk Voldgiftstraktat over hele Linien, og ingen vil vel bestride, at handelspolitiske Uoverensstemmelser mellem Danmark og de nordamerikanske Fristater kan blive mere end et Tankeeksperiment. Netop Forholdene nu om Stunder bevirker, at Tvistemaal i Stedet for at blive færre i Antal, end de har været tidligere, vil blive hyppigere. Livsforholdene bliver nemlig mere og mere komplicerede, og Forbindelsen mellem de forskellige Stater bliver stærkere og stærkere.

Her ønsker jeg at knytte et Par Bemærkninger til de Udtalelser, den foregaaende ærede Taler fremkom med angaaende den Betydning, man kunde tillægge Voldgiftstraktater. Han mente, at man ikke skulde tillægge dem saa overmaade stor Betydning. Der er et Moment, hvorpaa Voldgiftstraktaterne bygger, og som man altid maa tage i Betragtning, fordi det er Hovedsagen, det er det voksende Interessesfællesskab mellem Folkene, det Interessesfællesskab, der bæres, om man vil, af de moderne Meddelelses- og Samfærdselsmidler, Dampskibe og Jernbaner, Telegraferen og Telefonen, der knytter Landene sammen i stedse tættere Interessesfællesskab. Men dette Interessesfællesskab stiller Krav om en anden Afgørelse af Stridsspørgsmaal end den, man tidligere har anerkendt. Det stiller Krav om en Retsafgørelse i Stedet for en krigsmæssig Afgørelse ogsaa af den Grund, at Interesserne filtreres sammen saaledes, at